

STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA
Komenského 16, 082 71 Lipany

Učebný zdroj pre žiakov z predmetu slovenský jazyk

odbor Kozmetik a Pracovník marketingu

1. ročník

Vypracovala: Mgr. Dagmar Čtvrtníčková

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/

Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Obsah

Obsah.....	1
Text 1 Učenie sa.....	3
Text 2 Mediálna gramotnosť (Práca s informáciami)	12
Text 3 Asociačné a racionálne postupy pri tvorbe textu, Martin Klimovič (Textotvorný proces)	13
Text 4 Efektívna marketingová komunikácia	16
Text 5 Konštantín Palkovič Pozor na spisovný jazyk	20
Text 6 Nesprávne používanie niektorých slov	28
Zdroj textov:.....	32

Text 1 Učenie sa

Väčšina z vás pri slove učenie si vybaví rôzne predstavy, často v závislosti na tom, ako sa vám darí a či si viete s ním poradiť. Vašou prirodzenou snahou je byť v škole úspešným. To, ako ste k tomu blízko, záleží aj od zodpovedania si otázok : *Učím sa správnym spôsobom? Viem využiť svoje možnosti? Poznám metódy učenia?* Ak ste o nich doteraz neuvažovali, máte na to príležitosť teraz. Uvedomenie si ako sa učiť vám otvára možnosť urobiť niečo pre seba a pomôcť si v učení.

Motivácia nás približuje k učeniu

Na začiatku našej cesty za racionálnym a efektívnym učením sa pokúsime zistiť, kde vznikajú základy nášho vzťahu k nemu a čo ovplyvňuje jeho výkon.

Každý iste pociťuje rozdiel v tom, keď sa učí s postojom, že látku ťažko zvládne alebo ho nezaujíma a musí sa ju nasilu učiť, ako keď sa ju učí s predstavou, že sa dozvie niečo nové, zaujíma ho a vie, že to bude potrebovať. Záleží v mnohom na vás, či si pri učení všetko ľahšie alebo ťažšie zapamätáte, lebo o tom rozhodujete práve svojím postojom. Ten, kto sa nechce učiť, bude skôr hľadať dôvody prečo sa neučiť ako učiť. Dobré je preto poznať svoje negatívne motívy a nesadať si vtedy k učeniu, lebo vedú k nespokojnosti, vyvolávajú odpor a väčšiu námahu.

Učenie môžu sťažovať aj nedoriešené *osobné problémy*, lebo ich väčšinou sprevádzajú znepokojujúce myšlienky, ktoré odvádzajú našu pozornosť. Pravdepodobne učenie prebehne ľahšie a bude odolnejšie voči rušivým vplyvom, keď sa stane v danú chvíľu pre nás najdôležitejšou činnosťou a budeme očakávať, že sa nám jeho nároky podarí úspešne zvládnuť. Tam, kde dokážeme udržať *záujem*, prinesie nám to aj najviac uspokojenia.

Nič tak nepodnecuje k učeniu ako *úspech*, lebo nás povzbudzuje do ďalšej činnosti. Keď zažijeme úspech a niečo sa nám podarí, nemusíme čakať, kým nás niekto pochváli, ale urobme tak sami. Ak si myslíte, že ste podali zodpovedajúci výkon a odvedli svedomitú

prácu, môžete byť so sebou spokojní. Sami najlepšie viete, koľko námahy vás to stálo, a to je hodné uznania. Vedieť si oceniť vlastný výkon, to je odmena, ktorá posilňuje našu snahu a chuť dosiahnuť dobrý výsledok.

Mnohých z vás môže napadnúť otázka, čo robiť v prípade neoblíbených predmetov. Najjednoduchšie je nechať všetko tak a spoliehať sa na náhodu. Vyhovuje vám však takéto riešenie? Pravdepodobne vhodnejšia cesta, aj keď náročnejšia na *sebadisciplínu*, je nájsť v sebe vôľu, ktorá nás dokáže priviesť k učeniu a udrží snahu zotrvať pri ňom, aj keď sa nám veľmi nechce alebo sa nám celkom nedarí. Môžeme tak získať cenné vlastnosti, ktoré učia vytrvalosti, zodpovednosti a schopnosti nevyhýbať sa prekážkam. Najcennejšie, čo človek dokáže, je prekonať sám seba na ceste za cieľom.

Štúdium, či už na strednej alebo vysokej škole, nie je výlučne koníčkom. To znamená, že sa pri ňom v istom pomere uplatňuje záujem, ale aj vôľa. Študent musí plniť požiadavky, ktorých dokladom je existencia klasifikácie. Pomer, v ktorom sa na osvojovaní istého predmetu má zúčastňovať záujem, by sa mal prinajmenšom s faktorom prinútenia vyrovnávať. Horšie je, keď sa človek musí do štúdia zväčša nútiť. J. Grác (1978)

Za všetkým je zdravie

Podmienkou stabilného výkonu v každej činnosti je dobrý stav vášho organizmu a psychiky. Dlhو si ho môžete udržať pri *zdravom spôsobe života* a uplatňovaní zásad *psychohygieny*.

To, čo váš organizmus najviac potrebuje, je dostatočná dĺžka spánku. Jeho nedostatok vedie k skorej vyčerpanosti a znemožňuje plnohodnotný výkon. *Spánok*, ktorý dostatočne regeneruje vaše sily, by mal trvať vo vašom veku najmenej osem hodín.

Keď si budete *plánovať učenie*, mali by ste sa mu venovať cez deň, ale nie v noci, hlavne nie pred spánkom a ani ráno. Ranné učenie často sprevádza nervozita, či sa stihnete naučiť a myšlienky vám odbiehajú k činnostiam, ktoré máte ešte urobiť. V ojedinelých prípadoch si však môžete ráno osviežiť učebnú látku pred dôležitým skúšaním. Nočné učenie tesne pred spánkom môže spôsobiť, že rušivé myšlienky vám nedovolia zaspať a znepokojia spánok. Tak

ako pred spánkom sa zhodí denný odev, treba aj mozog zbaviť všetkých problémov spojených s učením.

Ako sa vyrovnáť so stresom, ktorý prináša najmä *záverečné skúšanie* ? Náhlivosť vám tu nepomôže, preto si treba nechať dostatok času na učenie a rozložiť si ho. Záverečný deň využite na zopakovanie a potom si nechajte čas na voľno. Veľa si toho nezapamätáte, ak sa budete učiť rýchlo tesne pred skúškou.

Pri väčšom nápore učenia pravdepodobne pocítite *únavu*. Môže sa stať, že na jej prekonanie a zvýšenie výkonu použijete povzbudivé chemické prostriedky tzv. *psychofarmaká*. Ich veľkou nevýhodou je, že pôsobia len dočasne. Po ich odoznení sa prejaví únava dvojnásobne a zabudnete aj to, čo ste predtým dobre vedeli. Spoločné majú to, že únavu neodstraňujú, iba znižujú jej pocit. Pre každého predstavujú zároveň riziko vzniku závislosti a vytvorenia návyku. Žiadne umelé prostriedky nedokážu nahradiť aktívne spracovanie pamäťového materiálu a čas na to potrebný.

S únavou sa oveľa zdravšie vysporiadate, keď si vytvoríte *rytmus práce a odpočinku* a budete dbať na *životosprávu*. Nenahraditeľný je najmä *aktívny odpočinok* s dostatkom pohybu. Oddýchnu si pri ňom tie mozgové centrá, ktoré sú najviac zaťažované pri duševnej námahe, akou je učenie. Každý má iste svoj spôsob oddychu a relaxácie, pri ktorom by nemali chýbať príjemné aktivity s činnosťami, ktoré radi robíte.

Keď ste unavení alebo ospalí a potrebujete dokončiť začatú prácu, najlepšie vás preberie studená sprcha alebo osviežujúci pohyb na čerstvom vzduchu. Znakom *preťaženia* býva, že sa neviete zbaviť únavy ani pri prestávkach a spánok vám neprináša osvieženie.

Psychológia má prostriedky, ktorými môže pomôcť zvládnuť únavu a zmierniť stres. Jedným z nich je *autogénny tréning*, ktorý nás vracia do stavu rovnováhy a pokoja. Pri tomto spôsobe sa môžete naučiť vhodne relaxovať a zbaviť sa napätia, nervozity a nepokoja.

Plánovanie učenia je polovica cesty k úspechu

Známe je, že úspornejšie vynaložím energiu, keď si činnosť naplánujem, ako keď sa jej budem venovať náhodne a mechanicky. Platí to dvojnásobne o učení, ktorého nároky môžem zvládnuť len správnym *organizovaním svojho času*.

Pri plánovaní učebného programu môžeme vychádzať z poznatkov psychológie pamäti a učenia. Podľa nich dve podobné úlohy pôsobia na seba väčším spätným útlmom ako dve rozdielne. Pre učenie to znamená, že je výhodnejšie plánovať si za sebou *významovo rozdielne predmety*. Konkrétne sa odporúča striedať jazykový predmet, predmet vyžadujúci aktivitu úsudku (mat., fyz., chem.) a predmet, kde ide o štúdium súvislých textov (liter., dej., zem., aj biol.). Medzi mat. a fyz. je teda vhodné vsunúť jazyk a po nich zaradiť napríklad zem. Pri usporadúvaní učebných predmetov treba rovnako dbať na *striedavé zaťažovanie jednotlivých psychických funkcií*, aby to bola raz pamäť, inokedy myslenie či názorná predstavivosť.

Predmety by sa nemali striedať mechanicky, ale vždy podľa obsahu a nárokov konkrétneho učiva. Pri poradí predmetov na domácu prípravu 1.fyz., 2.sl.jaz., 3.dej. sa zdá byť na prvý pohľad všetko správne, lebo sa tu striedajú predmety z rôznych významových skupín. No ak by sa vo fyzike bolo treba naučiť len predbežné pravidlá, v jazyku zase len báseň a v dejepise stať o nejakej historickej udalosti, prakticky by sa aktivizovala vo všetkých prípadoch len pamäť a nedosiahlo by sa striedavé zaťaženie jednotlivých psychických funkcií.

Výkonnosť každého z nás v priebehu dňa zákonite kolíše. Pre plánovanie učenia je podstatné poznať, kedy sme schopní podať najlepší výkon. Práve vtedy, keď stúpa naša výkonnosť, mali by sme zaradiť najťažšie predmety.

V priebehu dňa všetci máme viac *vrcholov výkonnosti*, ale najdôležitejší, ktorý by sme mali uprednostniť pri domácej príprave je v popoludňajších hodinách. V prípade, že sa musíme učiť popoludní aj večer, naplánujeme si náročnejšie predmety na odpoľudňajší čas a ľahšie na večer. Môžeme však postupovať aj tak, že v obidvoch časových obdobiach, popoludní aj večer, začneme prípravu najťažším a ukončíme relatívne najľahším predmetom.

Náš organizmus je schopný časom si navyknúť na pravidelný harmonogram dňa a byť pripravený na učebný výkon v určený čas.

Príklad tvorby individuálneho plánu osvojovania učiva

Na prípravu na zajtrajšie vyučovanie máme k dispozícii čas popoludní a večer a máme sa učiť 5 predmetov : matematiku, fyziku, dejepis, slovenčinu a angličtinu. Postupujeme takto : psychologické hľadisko žiada zaradiť najťažšie predmety na najvýkonnejšie časové obdobie a v jednotlivých obdobiach zase najťažšie predmety na začiatok. Prvé usporiadanie môže byť teda takéto :

popoludní	večer
mat., fyz., ang. jaz.	slov. jaz., dej.

Psychologické hľadisko však žiada roztriediť predmety tak, aby bezprostredne za sebou nenasledovali predmety z jednej významovej skupiny:

popoludní	večer
mat., ang. jaz., fyz.	slov. jaz., dej.

Ak však učiaci zistili, že za sebou nasleduje podobné učivo, napríklad že v slov. jaz. a dej. preberajú rok 1848, potom bude správne takéto usporiadanie predmetov:

popoludní	večer
mat., ang. jaz.,	dej. fyz., slov. jaz.

Ako sa sústrediť

Kto chce svoju prácu vykonávať poriadne, nesmie sa rozkúskovať v slepej a živej aktivite.

Koncentrácia si vyžaduje obmedziť sa na podstatu. Ak svoju energiu cielene rozložíme na niekoľko málo ťažísk, prospeje to našej koncentrácii.

Odstráňte všetky prekážky sústredenia a rušivým myšlienkam dovoľte jednoducho plynúť bez toho, aby ste im venovali pozornosť.

Ľahšie svalové napätie podporuje duševnú činnosť.

Nikto sa nemôže ľubovoľne dlho sústreďovať. Začnite preto s 10 minútovou fázou sústredenia sa na učebnú látku bez toho, aby ste sa pozerali na hodiny. Mali by ste si trvanie fáz koncentrácie úplne prestať všímať.

Ak ste nepokojný a nemôžete sa sústrediť, prečítajte si dva riadky ľubovoľného textu a venujte pritom asi dve sekundy každej slabike. Svoju pozornosť sústredte vždy iba na danú slabiku. To vás za krátky čas upokojí.

Nakoniec môžete upriamiť svoj pohľad na jednu až dve minúty na ľubovoľný bod. Sústredte sa nenútené výlučne na tento bod a nedajte sa ničím vyrušiť, až dovtedy, kým tento bod vnímate. Potom svoju pozornosť odvráťte a venujte sa svojej úlohe. K. Tepperwein (1992)

Význam pamäti

Učenie bez pamäti si vieme ťažko predstaviť. Jej nezastupiteľnú úlohu nezmenšuje ani možnosť využívať prostriedky, ktoré ju môžu nahradiť, či sú to už slovníky, príručky alebo prednosti stále viac využívaných počítačov. Keď chceme niečo dobre vedieť a ovládať, nezaobídeme sa bez osvojovania, podržania a vybavenia si – reprodukcie poznatkov a informácií, čo všetko sú funkcie, ktorými sa vyznačuje pamäť.

Poznanie vlastného typu pamäti nám môže uľahčiť priebeh zapamätania. **Vizuálny (zrakový) typ** pamäti by mal uprednostniť pri učení podčiarkovanie na rozlíšenie častí učiva. Výhodné je pre neho kresliť si grafy, tabuľky a nákresy. **Sluchový typ** si najviac zapamätá z počutého, a preto je pre neho dôležité dávať pozor pri prednášaní látky. Vyhovuje mu polohlasné učenie, ale aj spoločné opakovanie učiva v malej skupinke. **Pohybový typ** si potrebuje robiť

poznámky a výpisky do zošita alebo kresliť grafy a schémy. Väčšina z nás nie je jednoznačne vyhranený typ, preto je najlepšie učiť sa viacerými spôsobmi.

Učenie s *logickým zapamätaním* učiva je účinnejšie ako *mechanické učenie*, lebo využíva myšlienkové spracovanie textu pre preniknutie do podstaty a zmyslu učiva. Čím zrozumiteľnejšie je niečo pre nás, tým ľahšie a dlhšie sa to dá zapamätať. Nad polovičatými a nesprávne pochopenými súvislosťami by sme mali porozmýšľať, kým nevieme, čo znamenajú. Niekedy sa však nevyhneme doslovnému učeniu čiže memorovaniu, ako napríklad pri učení básne alebo cudzích slovíčok. Efektívnosť nášho zapamätania bude potom závisieť hlavne od kapacity našej pamäti a počtu opakovaní.

Aj keď sme hovorili o rôznych typoch pamäti, najviac si nepamätáme z toho, čo sme počuli alebo videli, ale z toho, čo sme sami urobili alebo vyskúšali. Pre učenie to znamená využiť všetky prostriedky na aktívnu prácu s učebným obsahom.

Čo si pamätáme

20 % z toho, čo sme počuli.

30 % z toho, čo sme videli.

50 % z toho, čo sme videli aj počuli.

70 % z toho, o čom sme diskutovali v skupine alebo prakticky precvičili.

90 % z toho, čo sme sami urobili alebo predviedli.

Kedy je však výhodné učiť sa nahlas alebo v menšej skupinke ?

Hlasné učenie môžete uprednostniť pri učení sa cudzích jazykov, kedy si cvičíte hlavne výslovnosť a sluchové rozlišovanie hlások. Pravdepodobne k nemu siahnete aj večer, keď potrebujete prekonať únavu. Osvedčuje sa tiež ako dobré rétorické cvičenie pre neistých, ktorí si tým zdokonaľujú svoje vyjadrovacie schopnosti. Častejšie ho budú určite využívať sluchové typy.

Skupinové učenie má zasa význam pri záverečnom opakovaní učiva a vzájomnom skúšaní sa. Všetci pritom prispievate rovnako k opakovaniu a vybaveniu si učiva. Tým, že sa vzájomne počúvate, môžete sa dopĺňať a opravovať.

Niekedy ste pri učení postavení pred otázku, či sa učiť po častiach alebo vcelku. Obidva spôsoby majú svoje výhody aj nevýhody. *Učenie po častiach* je vhodné najmä pri dlhších textoch. Pri takomto učení nestratíte záujem a súčasne máte vedomie istého napredovania. Nevýhodou je, že nemáte vytvorené pamäťové spojenia medzi časťami učebnej látky. Pri odpovedi sa vtedy môže stať, že sa náhle zaseknete a neviete ako ďalej pokračovať. Poradiť si však môžete tým, že učenie po častiach skombinujete s celkovým záverečným opakovaním.

Učenie vcelku je učenie sa celého textu naraz, napr. v učebnici pod jedným nadpisom alebo celej učebnej látky, z ktorej sa máme pripraviť. Jeho prednosťou je, že dáva možnosť trvalejšieho zapamätania si súvislostí a núti nás použiť viac logickú ako mechanickú pamäť. Nevýhodné je pre príliš dlhé texty, najmä ak sa ich máme naučiť doslovne, ale aj pre náročné učivo, ktoré je lepšie si rozdeliť na logické časti. Pri textoch s rozličnými ťažkými definíciami a zložitými poučkami potom pre niekoľko riadkov opakujeme celý text.

Uprednostniť jeden zo spôsobov učenia nám nemusí vždy vyhovovať, preto využívajme možnosť ich kombinovania.

Čítanie je bránou do sveta poznania

Keď sa chceme učivo rýchlo a dobre naučiť, musíme si utvoriť správne *návyky čítania*. Znamená to hlavne zvládnuť rýchlosť a osvojiť si vhodný postup čítania.

Ak pri čítaní chceme využiť *rezervy*, tak sa nám to môže podariť najmä v rýchlosti. Čítanie najviac spomaľuje, ak si text nahlas čítame alebo sledujeme zrakom každú slabiku alebo slovo. Podobne pôsobí na rýchlosť aj časté vracanie sa pohľadom k už prečítaným slovám. Význam to má vtedy, keď potrebujeme dobre porozumieť textu. Naš výkon v čítaní sa zvýši, ak sa naučíme obsiahnuť jedným pohľadom naraz celé slovné skupiny. Zaujímavosť, ktorí

absolvovali kurzy rýchleho čítania dokázali zvýšiť svoje tempo niekedy viac ako o polovicu a zlepšili si aj zapamätanie prečítaného. Ak si sami chcete vyskúšať ako sa dá zrýchliť tempo vášho čítania, návod nájdete v knihe W.Zielkeho (1988).

Utvoriť si správny návyk čítania znamená aj *naučiť sa postup*, pri ktorom sa najskôr oboznamujeme s obsahom a náročnosťou neznámeho textu a získavame o ňom prehľad. Ak ho už ale poznáme z predchádzajúcich hodín či prednášok, môžeme priamo prejsť, aj bez predošlého *orientačného čítania*, k *informatívnemu čítaniu*. V jeho priebehu súvisle prečítame celý text, pričom môžeme dobre využiť spôsobilosť rýchleho čítania. Usilujeme sa získať všeobecné informácie a nevenujeme pozornosť podrobnostiam. Teraz sme pripravení začať analyzovať obsah, orientovať sa na jeho podstatné časti a logicky mu porozumieť. Zodpovedá tomu selektívne čiže výberové čítanie, pri ktorom už využívame techniku podčiarkovania a robenia si poznámok a výpiskov.

Dobrý čitateľ vie pružne meniť tempo čítania podľa charakteru textu. Dokáže sledovať hlavnú myšlienku a je schopný dobre si zapamätať a porozumieť čítanému. Správny návyk čítania urobí z pasívneho konzumenta vyhľadávača informácií.

Učenie s ceruzkou v ruke

Kto sa chce učebnú látku efektívne naučiť, bez aktívneho prístupu k jej spracovaniu sa nezaobíde. Prostriedkom, ktorý nám pritom dobre pomôže, je podčiarkovanie a robenie si výpiskov, čiže konspektovanie. Oceníme ho najmä pri myšlienkovom spoznávaní a logickom porozumení textu ako aj pri opakovaní, ktorého čas sa tým skráti.

Podčiarkovanie pomáha zvýrazniť podstatné časti textu, ktoré sú dôležité pre pochopenie učiva a jeho logické zapamätanie. V niektorých prípadoch môžeme použiť aj farebné podčiarkovanie, ktoré ešte podrobnejšie rozlišuje časti učiva. Výhodné je najmä pri záverečnom opakovaní alebo príprave na maturitné skúšky. Odporúča sa aj žiakom s vyhranene vizuálnym typom pamäti. Použijeme ho však len vo vlastnej knihe alebo zošite.

Pri učení nám tiež pomôže *robenie si poznámok na okraj* zošita alebo knihy. Väčšinou tak

zaznamenávame doplňujúce fakty, heslovité výpisky či vlastné formulácie.

Veľmi účinným spôsobom spracovania učiva je robenie si výpiskov čiže *konspektovanie*. Vzniká tým skrátený obsah, ktorý zahrňuje jeho podstatné časti. Robenie výpiskov je síce časovo náročnejšie ako podčiarkovanie, ale o čo bývame pri ňom aktívnejší, o to má väčší význam pri osvojovaní si učiva. Najnevhodnejšou prípravou na skúšku je príprava z konspektu inej osoby.

http://www.cpppap.svsbb.sk/files/im_stsk_aspu.html#p6 (skrátene)

Text 2 Mediálna gramotnosť (Práca s informáciami)

(angl. media literacy) – cieľ a výsledok procesu mediálnej výchovy. Na najvšeobecnejšej úrovni je možné mediálnu gramotnosť definovať ako súbor zručností a schopností, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zodpovedného využívania médií a prístupu k nim, a ktoré určujú proces komunikácie.

Definičný rámec mediálnej gramotnosti tvorí súhrn zručností a schopností súvisiacich s prístupom k médiám, ktoré je možné zhrnúť do štyroch základných oblastí, ktorými sú prístup, hodnotenie/kritický postoj, analýza a tvorivosť. Všetky schopnosti sú faktorom osobného vývinu, ktoré formujú povedomie, kritické uvažovanie, ale aj schopnosť riešiť problémy. V rámci informačnej spoločnosti je mediálna gramotnosť základnou zručnosťou všetkých vekových skupín populácie a pokladá sa za jeden zo základných predpokladov aktívneho a plnohodnotného občianstva a za prostriedok eliminácie rizík sociálneho vylúčenia.

Štúdiá o súčasných trendoch a prístupoch k mediálnej gramotnosti v Európe vypracovaná Barcelonskou univerzitou ponúka model mediálnej gramotnosti s jej možnými teoretickými dimenziami, ich strategickými hodnotami a konkrétnymi benefitmi, ktoré môžu priniesť pre rozvoj informačnej spoločnosti v Európe. Model zahŕňa schopnosti a zručnosti spojené s vyhľadávaním, selekciou, analyzovaním, vyhodnocovaním, zhromažďovaním a

zaobchádzaním s informáciami. Model pritom zohľadňuje individuálny a inštitucionálny priestor (rodina, formálna a neformálna výchova, médiá, občianska spoločnosť a. i.) a kontexty, ktoré determinujú prístup a schopnosti jednotlivcov. Sú to osobný, rodinný, vzdelanostný, mediálny a občiansky kontext, v ktorom občania vykonávajú svoje verejné aktivity podľa ich práv, povinností a zodpovedností. Každý kontext determinuje špecifické podmienky pre získavanie zručností a schopností.

Mediálna gramotnosť je výsledkom pôsobenia procesov v dimenziách osobnostného, rodinného a vzdelanostného kontextu. Prvky, ktoré tvoria mediálnu gramotnosť, sú rozdelené do dvoch hlavných oblastí, z ktorých jedna je spojená s kritickým myslením a osobnou autonómiou, druhá s tvorivými a produkčnými schopnosťami. Základom a predpokladom osobnostného vybavenia je gramotnosť písania a čítania, vo vzťahu k médiám je to audiovizuálna a digitálna gramotnosť.

Mediálna gramotnosť na jednej strane posilňuje kritické myslenie a schopnosti kreatívneho riešenia problémov, na druhej strane získavané zručnosti a vedomosti sú v rýchlo sa rozvíjajúcej informačnej spoločnosti predpokladom začlenenia jednotlivcov do procesov inovácií. Sú taktiež zárukou, že každý môže využívať výhody informačnej spoločnosti vrátane osôb, ktoré sú znevýhodnené v dôsledku obmedzených zdrojov, vzdelania, veku, rodu alebo etnickej príslušnosti a vrátane osôb so zdravotným postihnutím alebo žijúcich v menej zvýhodnených oblastiach.

<http://www.medialnavychova.sk/medialna-gramotnost/>

Text 3 Asociačné a racionálne postupy pri tvorbe textu, Martin Klimovič (Textotvorný proces)

Racionálne tvorenie textu

Pri racionálnom prístupe písanie textu plánujeme, poznáme tému, vopred si určíme dominantný slohový postup, presne si vymedzíme adresáta i dôvody písania (Liptáková,

2002, s. 56). Výsledkom racionálneho spôsobu písania býva zväčša konkrétny slohový útvar (žiadosť, vedecká štúdia a pod.).

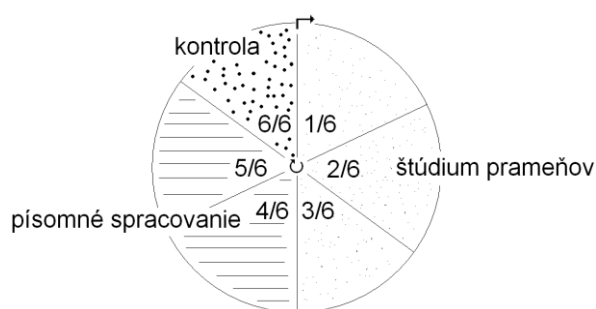
Kým v asociačnom písaní sa spoliehame na intuíciu, moment náhleho osvietenia mysle, v racionálnom písaní postupujeme podľa vopred pripraveného pracovného plánu. Možnou inšpiráciou pre pisateľa je návrh systému troch otázok, ktoré si položí a zodpovie pred samotným písomným spracúvaním problematiky (Slančová, 1996, s. 102):

Akú tému spracúvam a pre koho?

Koľko času mám k dispozícii?

Aké pomôcky (myslí sa tu literatúra, výsledky vlastných pozorovaní, osobná skúsenosť a pod.) mám k dispozícii?

D. Slančová (1996) odporúča postupovať podľa nasledujúceho harmonogramu, v ktorom je čas na spracovanie písomného zadania rozdelený na šestiny:

Racionálna organizácia sa v textotvornom procese prejavuje mnohými spôsobmi. Pre naratívnu (rozprávaciú, príbehovú) líniu textu je príznačná organizácia pomocou chronologického radenia udalostí. Ak stojí pisateľ pred výzvou opísať nejaký predmet, takisto bude postupovať systematicky. Môže si vybrať, či si bude predmet všimnúť zhora nadol, zľava doprava alebo bude centrovať svoju pozornosť najprv na stred a potom si všimne periférne

detaily. Môže začať od tvaru predmetu, no tiež môže charakterizovať účel, využitie, funkciu atď.

V textoch, v ktorých je cieľom niečo vysvetliť (napr. vzťah medzi dvoma sledovanými premennými v odbornom texte), bude autor využívať definície alebo klasifikácie vlastností, znakov sledovaných skutočností, alebo uplatní porovnávanie. Ak autor pristupuje k textu deduktívne, pravdepodobne siahne po ilustrácii definovaného stanoviska pomocou príkladov, ktoré potvrdia predtým stanovenú tézu¹.

Ako môžeme vidieť, súčasťou takého spôsobu tvorenia textu je celá škála logických myšlienkových operácií, ktoré využívame celkom spontánne, bez väčšej miery zainteresovanosti. Pri mnohých sa však ešte prv, ako dáme niečo na papier, poriadne potrápime.

Pri nácviku racionálneho spôsobu tvorenia textu možno aplikovať sled deviatich po sebe idúcich krokov. Ide o **fázy textotvorného procesu** (Liptáková, 2004, s. 39 – 48), ktoré sú konkretizovaním všeobecného rámca pre proces písania² a zároveň didaktickou pomôckou pre učiteľa:

motivácia (impulz na písanie, chuť podeliť sa so svojimi myšlienkami),

výber témy (adresát, účel, komunikačný zámer, predpokladaný čas),

invencia (zhromažďovanie informácií, myšlienok, asociácií),

selekcia (výber tematických prvkov),

¹ Technikou využívajúcou racionálny prístup k tvorbe textu je napr. *cubing* (hádzanie kockou). Šesť pohľadov na tú istú vec pomocou otázkových podnetov (opíš, porovnaj, asociuj, analyzuj, aplikuj, argumentuj) môže pisateľa vyprovokovať k definovaniu istého pojmu, k usúvŕšťaženiu s inými pojмами, k objaveniu témy na písanie, no tiež môže vďaka tejto technike vzniknúť presvedčivý argumentačný text (porov. Gould a kol., 1989, s. 121 – 123; Sebranek a kol., 1990, s. 26; Palenčárová, 2000, s. 39 – 43).

² Proces písania pozostáva z piatich fáz: príprava – písanie konceptu – revidovanie – korektúra – publikácia (porov. Meredith – Steele – Temple, 1999; Grabe – Kaplan, 1996; Tribble, 1996; Sebranek a kol., 1990).

kompozícia (usporiadanie myšlienok, štruktúracia témy, osnova),

štylizácia (prvé spracovanie súvislého textu bez prerušovania),

úprava textu (spresňovanie, dopĺňanie, vylepšovanie textu),

korektúra (konečná úprava textu),

publikácia (zverejnenie práce).

<http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=0CDQQFjAC&url=http%3A%2F%2Fwww.osu.cz%2Ffpd%2Fkcd%2Fhoste%2Far-postupy.doc&ei=CvkOVcPuB4LTUfSwhMAN&usg=AFQjCNE2lgiykVmhfyrj0hqHz8JHZEz4fA&sig2=BmqdZFCGNK0PotElRFkX-A&bvm=bv.88528373,d.d24> (krátené)

Text 4 Efektívna marketingová komunikácia

Marketingová komunikácia (z ang. Promotion) je jednou zo základných zložiek marketingového mixu. Často sa stretneme aj s pojmami ako podpora predaja, reklama či propagácia. Vždy však ide o jedno a to isté: marketingovú komunikáciu, ktorá ak má byť efektívna, musí byť obojstranná. Je dôležité totiž nie len rozprávať, ale i načúvať.

Hlavnými subjektmi sú odosielateľ správy a príjemca správy. Nástroje využívané v tomto modeli sú: správa a médiá. Hlavnými komunikačnými činnosťami označuje Philip Kotler zakódovanie správy, dekodovanie, odozvu a spätnú väzbu. Posledným prvkom je komunikačný šum.

Vždy sa treba zamyslieť nad tým, kto je naša cieľová skupina, komu sa prihovárame. Tomu by sme mali prispôbiť aj spôsob zakódovania správy. Iný spôsob tlmočenia reklamného tajomstva využijeme pri deťoch, iný pri dospelých. Vhodné zakódovanie je veľmi dôležité.

Správa by mala spĺňať isté náležitosti:

Obsah správy musí byť zrozumiteľný – musíme vedieť čo chceme tlmočiť.

Štruktúra správy – ako zrozumiteľne tlmočíme naše posolstvo.

Aké symboly použijeme – od toho sa odvíja forma správy a použité médiá.

Príjemca potrebuje správu dekódovať. Ak ju správne dešifruje, zrealizuje sa odozva (posunutie sa v rámci štádia nákupnej pripravenosti ku kúpe). To je ideálny prípad, ktorý sa snažíme dosiahnuť. Spätná väzba nám slúži na prehodnotenie či boli účelne vynaložené prostriedky na aktivity marketingovej komunikácie. Komunikačný šum vzniká často v dôsledku presýtenia. Môže sa totiž stať, že reklamné tajomstvo zanikne uprostred množstva ďalších správ. Podľa štatistík iba 15% informácií nás upúta a z nich len 1% vyvolá aj nákupnú reakciu.

Komplexný program účinnej marketingovej komunikácie

Určenie cieľových príjemcov správy.

Stanovenie cieľov komunikácie.

Samotné zostavenie správy.

Výber vhodnej komunikačnej cesty (televízia, rozhlas...).

Vypracovanie celkového rozpočtu na marketingovú komunikáciu.

Rozhodovanie o účinnom mixe marketingovej komunikácie.

Vypracovanie systému merania účinnosti marketingovej komunikácie.

Riadenie a koordinovanie marketingového procesu.

Zložky marketingovej komunikácie

Medzi základné zložky marketingovej komunikácie patrí: reklama, podpora predaja, osobný predaj a public relation. Philip Kotler uvádza aj piatu zložku direct marketing.

REKLAMA

Akákoľvek forma neosobnej prezentácie tovarov, myšlienok alebo služieb, ktorú platí identifikovateľný sponzor je považovaná za reklamu. Hlavnými cieľmi reklamy je: informovať, presviedčať a pripomínať. Reklamné aktivity môžu byť zamerané na firmu (podniková reklama), na produkt (produktová reklama) alebo na podporu myšlienok.

Existuje päť základných rozhodnutí v reklame, ktoré sú označované aj ako 5 M:

Aké bude poslanie reklamy? Mission

Koľko môžeme investovať do reklamy? Money

Aké správy by mali byť odoslané? Message

Aké médiá by mali byť použité? Medium

Podľa akých kritérií by mali byť hodnotené? Measurement

PODPORA PREDAJA

Krátkodobá, časom vymedzená aktivita, ktorá sa usiluje o dosiahnutie okamžitej odozvy je označovaná ako podpora predaja. Cieľom je zaujať do tej miery, aby sme získali momentálnu odozvu. Môže ísť o podporu predaja zameranú na obchodníkov, na konečného spotrebiteľa alebo na predajný personál. Podpora predaja môže byť cenová (napr. dočasné zníženie cien) alebo necenová (výrobca poskytuje materiály, uskutočňuje rôzne výstavy tovaru či odborné stretnutia).

OSOBNÝ PREDAJ

Najčastejšie využívanou zložkou marketingovej komunikácie je osobný predaj. Tento spôsob je mimoriadne finančne náročný. Treba veľmi starostlivo pristupovať k výberu pracovných síl, ktoré predstavujú medzičlánok medzi obchodnou spoločnosťou a zákazníkom. Okrem toho sa objavujú aj tieto okruhy problémov: budovanie predajných síl, riadenie pracovníkov a zvyšovanie ich efektívnosti. Napriek tomu má nesporne veľa výhod, medzi ktoré by sme mohli zaradiť: priamy kontakt so zákazníkom, možnosť rýchlej spätnej väzby, očný kontakt, sledovanie mimiky, gestikulácie zákazníka a mnoho ďalších.

PUBLIC RELATION

Publik Relation charakterizuje Kotler ako budovanie dobrých vzťahov k verejnosti prostredníctvom udržiavania priaznivej publicity. Priaznivá publicita upevňuje dobrú verejnú mienku, odvracia nepríjemné povesti, príbehy a udalosti.

Funkcie PR:

Informačná (spravodajstvo o firme oboma smermi).

Kontaktná (vzťahy so všetkými existujúcimi publikami).

Imidžová (buduje sa dobré meno produktov, firmy, ľudí).

Stabilizačná.

Harmonizačná (snaha o harmonizáciu vzťahov medzi rôznorodými záujmami).

Zastupovanie záujmov (lobizmus).

Zameranie PR:

vytváranie podnikovej identity,

účelové kampane,

krízová komunikácia,

lobizmus,

informácie o produktoch, sponzoring,

sociálna komunikácia a iné.

DIRECT MARKETING

Philip Kotler uvádza, že piatou zložkou marketingovej komunikácie je direct marketing – priamy marketing. Direct marketing usiluje o vytváranie intenzívnej väzby s cieľovým publikom.

Rozoznávame:

adresný DM, ktorý predpokladá, že máme databázu s údajmi a z nej vyberáme segmenty, na ktoré plánujeme upriamiť svoje reklamné aktivity (máme napr. mená, adresy, telefónne čísla).

bezaadresný DM, chýba nám databáza. Ide napr. o letáky, ktoré nám prichádzajú do schránok a sú distribuované z hľadiska existujúcej dostupnosti.

<http://www.podnikam.webnoviny.sk/marketing-a-reklama/efektivna-marketingova-komunikacia/21764> (krátené)

Text 5 Konštantín Palkovič Pozor na spisovný jazyk

Slovenčina je moderný spisovný jazyk s bohatou rozvinutou slovnou zásobou, ktorou sa dá príliehavo komunikovať vo všetkých odboroch. Je jazykom umeleckej a odbornej literatúry, jazykom verejných prejavov, je celonárodným dorozumievacím prostriedkom. Spisovná slovenčina spája všetkých Slovákov. Slovenčina je nárečovo veľmi diferencovaná. Nárečia sa navzájom od seba odlišujú svojím hláskovým zložením, gramatický i slovnou zásobou. Niektoré nárečové prvky, ako nedostatok mäkkosti, poruchy v dlhých a krátkych samohláskach, isté morfológické javy, no najmä lexikálne prvky sa tlačia do spisovných prejavov.

Súčasný pokrok sa odráža aj v jazyku. Jazyk sa vyvíja, obohacuje o nové slová. Vývoj slovenčiny išiel v tesnej blízkosti s najbližším jazykom, s češtinou. Vplyv češtiny sa prejavuje nielen pri prekladaní, ale aj vo verejných prejavoch. Niekedy sa slová v češtine a slovenčine odlišujú iba hláskoslovne, inokedy rovnako znejúce slová majú odlišné významy. Z toho vznikajú problémy, ktorá forma je správna.

Aj iné cudzie jazyky vplývajú na spisovnú slovenčinu. Preberajú sa niektoré slová, ktorých výslovnosť sa odlišuje od ich písomnej podoby. Z toho sú problémy s ich výslovnosťou a pravopisom. V spisovných prejavoch je dosť javov, ktoré sú nesprávne, nespisovné. Pokračujeme v uverejňovaní výberu niektorých chýb tak, že najprv uvádzame abecedne chybné znenie, potom správnu spisovnú podobu a napokon odôvodnenie z hľadiska spisovnej slovenčiny.

aerolínie, výslovnosť

Slovo aerolínie a pod. majú základ aero-, ktorý je gréckeho pôvodu a vo výslovnosti sa nemení. Slovo vyslovujeme tak, ako ho píšeme, teda aerolínie.

akonáhle – len čo

Namiesto spojky akonáhle používame spojku len čo.
a propos. Dnes sa píše podľa výslovnosti apropos.

bol ste – boli ste

Pri vykaní je sloveso v množnom čísle pripojené prídavné meno alebo zámeno v jednotnom čísle: Boli ste sám.

častokrát – často

V publicistike, ale aj inde sa stretáme s výrazom častokrát. Lepšie je jednoduché často. dozadu – pred. Namiesto chybného dozadu v podobnom spojení dva roky dozadu používajme správne predložku pred: pred dvoma rokmi.

Helsinki, Helsínk

Názov Helsinki sa skloňuje podľa vzoru žena. Ako cudzie slovo sa píše s mäkkým –i a v 2. páde ma tvar Helsínk, nie Helsiniek. Ďalšie pády má k Helsinkám, v Helsinkách, za Helsinkami.

hnilý – zhnitý

V slovenčine sú tvary zhnitý, zamrznutý, podarený, nie hníly, zmrzlý, zdarilý.

hrajem – hrám

Od slovesa hrať je prítomný čas hrám, hráš, nie hrajem, hraješ, ktorá forma je nárečová.

junta, výslovnosť

Cudzie slovo junta vyslovujeme ako nezdômacnené so spoluhláskou ch, teda chunta.

Jur – skloňovanie

Slovo Jur sa skloňuje ako dub. Hovoríme a píšeme v Jure. Forma v Juri je nárečová. Podobne hovoríme v Zohore, nie v Zohori.

insitný, výslovnosť

Prevzaté slovo insitný sa vyslovuje so spoluhláskou s, teda insitný, nie inzitný.

Karkulka – Čiapočka

České slovo Karkulka prekladáme slovenským Čiapočka, teda Červená Čiapočka.

kdežto – kým, naproti tomu

Za zastaranú spojku kdežto máme výraz kým, avšak, naproti tomu.

kodanský, pravopis

Meno kodanský sa píše s tvrdým n, teda kodanský, nie kodaňský. Koncové mäkké ň sa pred príponou –ský mení na tvrdé n. Podobne v slovách viedenský, plzenský, šampanský, ako aj v domácich slovách typu konský.

koho – či

Nesprávne sa pýtame: Koho je to dieťa? Správne hovoríme: Čie je to dieťa?

krabica – škatuľa

Zastarané slovo krabica nepoužívajme. Máme slovenské spisovné slovo škatuľa.

laťka – latka

Malá lata sa volá latka, nie laťka. Pred k sa mäkké ť nevyskytuje.

Leonardo da Vinci, skloňovanie

Meno Leonardo da Vinci má šľachtický predikát, ktorý sa pri skloňovaní nemá meniť. Preto je Leonardo da Vinci, Leonardovi da Vinci a pod. Tvar Leonarda da Vinciho je nesprávny.

lízatko – lízanka

Cukríky na paličke sa volajú lízanka. Slovo lízatko je nesprávne.

Lubľaň – Lubľana

Slovinské hlavné mesto sa menuje Lubľana a skloňuje sa podľa vzoru žena. Slovo Lubľaň je nesprávne.

merítko – meradlo, rozsah

Za nesprávne slovo merítko používajme slovenské pomenovanie meradlo. Nesprávne hovoríme v celosvetovom merítku za správne v celosvetovom rozsahu.

na internát, na internáte – do internátu, v internáte

Správne je: idem do internátu. Bývam v internáte. Predložka na je na tomto mieste nevhodná.

nakolko – keďže, pretože, lebo

Namiesto príčinnej spojky nakolko používajme spisovné spojky pretože, keďže, že lebo. Spojka nakolko je knižná.

na vláde – vo vláde

Vo vláde rokovali, nie na vláde rokovali.

Neslovák s veľkým S

Slová Neslovák, Nepoliak, Nerus a pod. sa píše s veľkým začiatočným písmenom.

obiloviny – obilniny

Slovo obilniny zapadá do slovotvornej štruktúry slovenčiny. Slovo obiloviny je mimo tejto štruktúry, preto sa nemá používať.

obranci – obrancovia

Náležitý tvar množného čísla od obranca je obrancovia. Nenáležitá forma je obranci. Podobne je spravodajca – spravodajcovia.

o prázdninách – cez prázdniny

Predložkové spojenie o prázdninách je nesprávne. Hovoríme a píšeme cez prázdniny.

pointa, výslovnosť

Slovo pointa sa vyslovuje poenta.

porcovaný – porciovaný

Slovo porcovaný nie je dobre utvorené, nie je od základu porci-. Právě, od základu porci- je utvorené slovo porciovaný, teda porciované mäso.

praker – pracháč

Nástroj na vyprašovanie kobercov sa volá pracháč. Výraz praker je nesprávny.

pre – na

Správne sa povie mydlo na pranie, nie mydlo pre pranie. Keď chceme vyjadriť účel po slovesách pohybu, použijeme predložku po: idem po chlieb pre rodinu.

rozumia – rozumejú

Od rozumieť je v 3. osobe množného čísla rozumejú, tvar rozumia je nesprávny.

smaženica – praženica

Náležitě je slovo praženica.

stuhlý – stuhnutý

Forma stuhlý je nesprávna, lebo spisovne správna forma je stuhnutý. Podobne správne sú tvary zmrznutý, nie zmrzlý, odkvitnutý, nie odkvitlý a pod.

špáratko – špáradlo

Slovo špáratko je zle utvorené. Správna slovenská forma je špáradlo.

tým pádom – tým

Zbytočne je pridávať slovo pádom k spojeniu tým pádom. Správne a výstižne je bez slova pádom, teda iba tým.

u – pri

Predložka u sa na označenie blízkosti k predmetu nepoužíva, ale predložka pri: pri stene, pri tabuli. Predložka u je tu nesprávna. V spojení s osobnými menami je predložka u správna: u brata, u priateľa.

varianta – variant

Forma varianta je zlá, lebo toto slovo je mužského rodu, teda variant.

východzí – východiskový

Správne po slovensky je východiskový, nie východzí.

vzhľadom k tomu – vzhľadom na to

Správne po slovensky je vzhľadom na to, nie vzhľadom k tomu.

zadĺženosť – zadlženosť

Slová zadlženosť, zadlžený sú odvodené od slova dlh, píšú a vyslovujú sa s krátkym l. Dlhé í je tu nesprávne.

zdrobnelina – zdrobnenina

Slovo zdrobnelina je nesprávne. V slovenčine sa používa slovo zdrobnenina.

že – však

Keď chceme vyslovenie súhlasu, použijeme slovo však, všakže, pravda. Napr. zajtra prídeš, však. Používať slovo že, napr. zajtra prídeš, že je nesprávne.

ženská prípona –ová.

Všetky, aj cudzie priezviská majú koncové –ová: Fábryová.

<https://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=9&cad=rja&uact=8&ved=0CFAQFjAI&url=https%3A%2F%2Fwww.pulib.sk%2Fweb%2Fkniznica%2Felpub%2Fdokument%2FBocak3%2Fsubor%2Fkraviarova.pdf&ei=nCIPVbuENcHqUPuugdgJ&usg=AFQjCNGM0R9juKLqdebkUZdYACr3NRDjoQ&sig2=IK1pNfauusqw2hu6YGdndA&bvm=bv.88528373,d.d24>

Text 6 Nesprávne používanie niektorých slov

vľavo je nesprávny výraz, vpravo správny

A

akonáhle → len čo, sotva, hneď ako

akvarijný → akváriový

alej → aleja

alergológ(ia) → alergiológ(ia)

aloe → aloa [Aloe je latinský názov.]

andulka → papagájec

anestéza → anestézia

anesteziológ(ia) → anestéziológ(ia)

antidatovať → antedatovať

a síce → čiže

ako ..., tak aj/i ... → tak, ako aj/i ..., aj..., aj...

askét → askéta

autentičnosť → autenticnosť

avšak → (vhodnejšie:) ale, no, však [Pri „však“ treba zmeniť slovosled vety.]

až na → (vhodnejšie:) okrem, s výnimkou

B

Babylón, Babylónia → Babylon, Babylonia

backhand → bekhend

badminton → bedminton

báger → bager, rýpadlo

Baltické more → Baltské more

baroko → barok

baseball → bejzbal

bažina; bažinatý → ba(hu)rina [slovo močiar má v niektorých deleniach iný význam];

barinatý, močaristý

bedňa/bedna, bednenie → debna, debnenie

behom → počas, v priebehu

bezvadný → bezchybný, výborný, krásny

biblia (vo význame: Sväté písmo) → Biblia [malým sa píše len v prenesenom význame]

bieli trpaslíci → biele trpaslíky [Trpaslík je v astronómii neživotné slovo.]

bielko vajca → bielok vajca

billboard → bilbord

boss → bos

brebt/brept, brebtat'/breptat' → brbt, brbtat'

bruchomluvec → bruchovravec

budiž → no nech, no tak dobre, nech je tak

C

camping → kemping

cárovna → cárovná

celkom (vo význame: všetko spolu) → celkovo, celkove, spolu, dovedna, dohromady,
(s)úhrnne

cestou (ako predložka vo význame: prostredníctvom) → prostredníctvom

cez:

(vo význame: viac ako) → vyše, viac ako [Ide o chybný preklad českého přes]

(vo význame: napriek) → napriek [Ide o chybný preklad českého přes]

cez čas (práca) → nad čas

cezčasy → nadčasy

cieľom (ako predložka vo význame: s cieľom) → s cieľom, na

cíp → (vhodnejšie:) roh, kút, výbežok

cyrilometodejský → cyrilo-metodský, cyrilo-metodovský

Č

čas od času → z času na čas, občas

Čechy (vo význame: Čechy aj Morava, české krajiny) → Česko

Čečenci → Čečeni

Češi → Česi

čiastka (vo význame: suma peňazí) → (vhodnejšie:) suma [Čiastka je časť z celku, podiel z majetku, časť Zbierky zákonov alebo vestníkov.]

čo nevidieť/čonevidieť → čoskoro, čochvíľu

http://sk.wikipedia.org/wiki/Zoznam_niektor%C3%BDch_ch%C3%BDb_v_sloven%C4%8Di_ne#B (krátené)

Zdroj textov:

Text 1: http://www.cpppap.svsbb.sk/files/im_stsk_aspu.html#p6

Text 2: <http://www.medialnavychova.sk/medialna-gramotnost/>

Text 3:

<http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=0CDQQFjAC&url=http%3A%2F%2Fwww.osu.cz%2Fpd%2Fkcd%2Fhoste%2Far-postupy.doc&ei=CvkOVcPuB4LTUfSwhMAN&usg=AFQjCNE2lgiykVmhfyjrj0hqHz8JHZEz4fA&sig2=BmqdZFCGNK0PotElRfX-A&bvm=bv.88528373,d.d24>

Text 4: <http://www.podnikam.webnoviny.sk/marketing-a-reklama/efektivna-marketingova-komunikacia/21764>

Text 5:

<https://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=9&cad=rja&uact=8&ved=0CFAQFjAI&url=https%3A%2F%2Fwww.pulib.sk%2Fweb%2Fkniznica%2Felpub%2Fdokument%2FBocak3%2Fsubor%2Fkraviarova.pdf&ei=nCIPVbuENcHqUPuugdgJ&usg=AFQjCNGM0R9juKLqdebkUZdYACr3NRDjoQ&sig2=IK1pNfauusqw2hu6YGdndA&bvm=bv.88528373,d.d24>

Text 6:

http://sk.wikipedia.org/wiki/Zoznam_niektor%C3%BDch_ch%C3%BDb_v_sloven%C4%8Di_ne#B